

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.иц.н. Пенчо Стоянов Пенчев – ВУАРР
на дисертационен труд на тема: „Роля на фискалната стратегия на
Република Северна Македония за постигане на устойчиво развитие на
националната икономика”
за получаване на образователната и научна степен «Доктор» в
научна област – 3. Социални, стопански и правни науки,
профессионален направление 3.8. Икономика, научна специалност
«Планиране»
от Весна Стоян Коруновска

Становището е изготовено на основание на решение на Научното жури,
определено със Заповед № 1098 от 8.11.2023 г. на Ректора на СА «Д. А.
Ценов» - Свищов. На своето първо заседание от 13.11.2023 г. Научното
жури, след като се запозна със съществуващите документи прие решение,
че при стартираната процедура по защита на дисертацията няма допуснати
нарушения.

Становището е разработено в съответствие с изискванията на Закона
за развитие на АСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за
развитието на академичния състав в СА «Д. А. Ценов» - Свищов.

Оценките по основните въпроси от изискванията се основават на
проучване на представения дисертационен труд, автореферат, копия от
публикациите по дисертацията, както и копия от изискваните документи по
процедурата.

I. Общо представяне на дисертационния труд.

Дисертационния труд изяснява ролята на фискалната стратегия на
Република Северна Македония за постигане на устойчиво развитие на

националната икономика. Той се състои от увод, три глави, заключение, списък с използвана литература и приложения и е в обем от 254 страници. За подсилване на изложението са посочени таблици (28 бр.) и фигури (48 бр.). Списъкът на използваната литература е съставен от общо 95 броя източници, които са добре проучени.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Темата на дисертационния труд е актуална, тъй като е посветена на ролята на фискалната стратегия на Република Северна Македония за постигане на устойчиво развитие на националната икономика. Чрез използването на количествен анализ и съвременни иконометрични модели докторантката дава отговор на въпроса: „Какво е конкретното значение на фискалната политика за икономическото развитие?“. Трудът надгражда досегашните изследвания по темата, които не използват достатъчно количествените иконометрични изследвания на ефектите на фискалната политика в Република Северна Македония

Ясно са формулирани основната цел и произтичащите от нея задачи, предметът и обектът на изследване. Изведени са и изследователски хипотези. Предвид широкия спектър на темата и нейната многоаспекност, авторът умело поставя ограничителни рамки на своето изследване. Използвана е подходяща методология на разработката, която е съобразена с темата на дисертационния труд. Това допринася с аргументиране на направените изводи.

Дисертационният труд е с нормален обем. Има балансираност между отделните части и обвръзка между тях.

Авторефератът е изгotten прецизно и коректно и представя резултатите от научното изследване.

Дисертационният труд има завършен вид и е в съответствие с изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в СА «Д.А.Ценов» - Свищов.

Представен е списък от 14 публикации, от които статии – 3 бр. и доклади – 11 бр. Те отразяват основни моменти от дисертационния труд. Това позволява да се заключи, че те са свързани с темата на дисертацията и съответстват с приетите наукометричните критерии за придобиване на научни степени. Докторантката има и 8 участия в научни форуми.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Приносите на дисертационния труд могат да се обособят в две групи:

а) научни -

1. Направеният преглед на съвременните научни концепции за въздействието на фискалната политика върху икономическото развитие.

2. Откроените основните разлики между емпиричните изследвания в областта на фискалната политика, отличаващи се по използваните алтернативни подходи за идентифициране на фискалните сътресения.

б) научно-приложни -

1. Направеният анализ и оценка на фискалната политика на РСМ за периода 2000 - 2018 г.

2. Изследваните ефектите на фискалните инструменти върху реалния сектор в Република Северна Македония, чрез тяхното въздействие върху БВП, чрез използване на регресионен анализ.

3. Направеният анализ на въздействието на общественото потребление върху БВП на Република Северна Македония, чрез използване на модела VAR (p).

4. Извършената оценка на качеството на бюджетните разходи и на тяхното влияние върху икономическия растеж на страната чрез тестване на причинно-следствената връзка на Грейндър в VAR средата на капиталовите разходи, като част от държавния бюджет върху БВП. Доказва се, че капиталовите разходи, които са основен инструмент за растежа на БВП и икономическия растеж, както и най-често използваният инструмент за антициклична икономическа политика, не влияят на БВП за анализирания период 2006 - 2019 г., т.е. чрез определяне на капиталови разходи, БВП не може да бъде предвиден със сигурност.

5. Направените препоръки за приемането на Закон за бюджетите (Organic Budget Law), който всъщност е подкрепящият инструмент на „умната“ финансова система – SMART finances, с което традиционното инкрементално бюджетиране да бъде преориентирано към бюджетиране, ориентирано към резултатите, както и за създаването на Фискален съвет, за въвеждане на Интегрирана информационна система за финансово управление (ИСУФУ, IFMIS) и др.

Смятам, че приносите са лично дело на докторантката и отразяват направеното от нея в дисертационния труд. Те са коректно посочени в автореферата.

В представения материал докторантката използва мнението на различни автори по изследваните проблеми, като в определена степен ги надгражда. Аргументира своя собствена позиция.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Съществени пропуски и слабости в дисертационния труд не открих. Основната ми бележка е свързана със стила на изложение (например

използване на някои места на прекалено дълги изречения, правописни грешки и др.), което не намалява качеството на работата.

Ще си позволя да задам към докторантката следния въпрос: „Кои са основните трудности при реализирането на концепцията „Устойчиво развитие“ в Република Северна Македония?“

V. Обобщено заключение.

Представеният дисертационен труд, авторефератът, копията от публикациите и всички представени документи от докторантката позволяват да се заключи, че всички изисквания на нормативните документи (Закон за развитие на АСРБ, Правилник за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитието на академичния състав в СА «Д. А. Ценов») са изпълнени и затова препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Весна Стоян Коруновска в научна област – 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност «Планиране»

30.11.2023 г.

В. Търново

Член на Научното жури:

(Проф. д.ик.н. Пенчо Пенчев)